

तरणम् भारत

कृषीभारत

आंबा मोहोराचे संरक्षण

फुले मोहोर संरक्षण : आंबा मोहोर संरक्षणासाठी क्रायसोपली कानिंया या पोरोपजीवी किंडीच्या १ ते १५ हजार अव्या प्रति हेक्टर झाडावर सोडाव्यात अथवा व्हट्टिसिलियमलेकेनी या बुशीवर आधारित कीटकाशाक ४ ग्रॅम प्रति लिटर पाणी या प्रमाणात फवारावे किंवा कार्बोरेट (५० टक्के) २० ग्रॅम अधिक पाण्यात मिसळनारे ८० टक्के गंधक हे २० ग्रॅम प्रति दहा लिटर पाण्यात मिसळने फवारावे.

आंबा मोहोर संरक्षणाचे वेळाप्रक्रिया :

- १) ऑव्हन्टोबरच्या तिसर्या आठवडा किंॉर्नलफॉस २५ टक्के २० मिली + सायपरमेश्वीन १० टक्के ५ मिली + डायथेन एम-४५ ३०ग्रॅम+ १० लिटर पाणी.
- २) १ ते ५ नोव्हेंबर दरम्यान स्ट्रेटोसायक्टीन १ ग्रॅम+ कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ३० ग्रॅम+ इमारेक्टीन बेशोएट ५ ग्रॅम+ १ लिटर पाणी.
- ३) १५ ते २० नोव्हेंबर दरम्यान मिथिल डिमिटॉन २ मिली + ८ टक्के सलफर २० ग्रॅम+ १ लिटर पाणी.
- ४) १ ते ५ डिसेंबर दरम्यान डायक्लोरोन्हॉस २० मिली +

निर्माण होतात. बुरसी फवार खोल शिरते व फळे नासतात.

नियंत्रण : या रोगाच्या नियंत्रणासाठी कार्बॅन्डेजीमएक ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सिक्लोराईड २.५ ग्रॅमप्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारावी करावी.

बंदगुळे: जुन्या झाडावर बंदगुळे मोठ्या प्रमाणावर वाढतात. कांपांगांना अत्रपुरुवठा न झाल्याने कांपांग सुकतात, उपाय म्हणून संव्यंत फांद्या छाडून टाक्याव्यात.

भुऱी: आंबा फलकावील फारच नुकसानकाक असा हा रोग आहे. या रोगामुळे मोहोरावर व ढांड्यावर कवकाची पांढुरकी वाढ होते. रोगाचा प्रसार वा-यामुळे होतो. या बुशीची बीज कोवड्या मोहोरावर किंवा पालवावर उगवतात.

त्यांची मुळे मोहोराच्या पेशीमध्ये शिरून अन्वरस शोषतात, सुखावीला रोगाची लागण मोहोराच्या शेंड्याच्या भागात होउन नंतर इतरत पसरते. या रोगाचा प्रातुभाव जास्त प्रमाणात झाल्यास अव्याच्या मोहोरांने जवळपास ७ ८० टक्के नुकसान होऊ शकते.

नियंत्रण : प्रातुभावप्रस्त झाडावर हेक्साकोर्जोल ५ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारावी करावी.

ऑर्किड फ्लॉवर खूप

सुंदर आहे. त्याचे स्वरूप, रंग, आकार आश्चर्यकारक आहे आणि

दीर्घकाळ ताजे राहते. भारतात ऑर्किडच्या १२०० हून अधिक प्रजाती आढळतात. ऑर्किडच्या फुलांना बाजारात चांगला भाव मिळतो. अशा परिस्थितीत, जर तुम्ही त्याची लागवड केली तर हा तुपच्यासाठी खूप फायदेशीर सौदा ठरू शकतो.

गान्धर लागवड

गाजराचा उपयोग आहारात भाजी म्हणून किंवा कच्ची खाण्यासाठी केला

जातो. जनावरांचे खाद्य म्हणूनही केला जातो. गाजरामध्ये अ जिवनसत्व भरपूर

प्रमाणात असल्यामुळे त्याचा आहारात नियमित उपयोग केल्यास डोल्यांचे आरोग्य उत्तम राहून दृष्टीदोष होत नाही. गाजराचा उपयोग सूप, सॅलड, लोणची, हलका, जम इत्यादी पदार्थ तयार करण्यासाठी करावता. गाजराच्या चकत्या करून

सुकवून त्या साठविल्या जातात.

ऑर्किड फ्लॉवर खूप

यादलत्या रंग आणि आकारामुळे आंतरराष्ट्रीय बाजारांमधेत ही युली चांगली विकली जातात. चेन्ट्री, कोची, बंगलुरु, मुंबई आणि पुणे योसारख्या भारतातील मोठ्या शाहरामध्ये व्यावसायिक ऑर्किड कार्पोरेशनी स्थापना करण्यात आली आहे.

ज्यामुळे भारतात उगवलेल्या या फुलांनी आंतरराष्ट्रीय फुलांच्या बाजारारेत स्वतःसाठी एक विशेष स्थान निर्माण केले आहे. काळी चिकणगांती माती ऑर्किड लागवडीसाठी योग्य मानली जाते. हायड्रोपोनिक्स सारख्या शास्त्रीक पद्धतीनेही तुम्ही त्याची लागवड करू शकता. चांगले फुलांच्या काढपांची फल संध्याकाळीच करावी कारण याचेली फुले पूर्ण बहलेली असतात. सकाळी फुले कोमेजतात. ऑर्किडची फुलेली फल सुकायला लागतात. त्याच्या देखभालीसाठी कोल्ड स्टोरेज आवश्यक आहे. यासाठी कुजलेल्या झाडाची साल आणि गांडुळ खत्ताचा वापर खत म्हणून करता येतो.

फुट रॅट हा शेळ्या मॅंड्यांमध्ये होणारा अन्यतंत्र संसर्गजन्य आजाग आहे. जो त्याच्या खरावर परिणाम करते.

फुट रॅट या आजारामध्ये शेळ्या आणि मॅंड्यांचे पाय कुजतात. या आजारामध्ये जनावराचे वजन कमी होवून उत्पादन कमी होते. आणि योग्य उपचार न मिळाल्यास जनावरांचा अकाळी मृत्यू होतो.

या आजाराची लक्षणे:-

पाय कुजलेल्या शेळ्यांमध्ये वेदनेमुळे अस्वस्थता जाणवेल, प्रभावित खर मुजतात आणि स्पर्शास कीमल लागतात. गंभीर प्रकरणांमध्ये सूज पाय वर वाढू शकते ज्यामुळे जनावरे लंगडत चालू लागतात.

फुट रेटमुळे खुरांमध्ये खराव वास येतो, ज्यामुळे प्रभावित खरावांतील बैक्टेरिया वाढीस लागतात. खुरांना तडे गेलेले किंवा खर खराव झालेले दिसू शकतात आणि त्याचे पृष्ठभाग खडबडीत असू शकते. फूटोटमुळे प्रभावित खुरातूस खाव होऊ शकतो,

शेळ्या-मॅंड्यांना होणाऱ्या फुट रॅट

जे संसर्गाचे महत्वाचे लक्षण असू शकते. पाय कुजलेल्या शेळ्या उभे राहण्यास किंवा चालायास अनिच्छा दाखवत असतील, तर वेदना तीव्र असू शकतात. संसार परस्परापासून आणि शेळ्यांमध्ये अधिक गंभीर आरोग्य संस्थापने निर्माण होणाऱ्यासून रोखण्यासाठी शक्य तितव्या लवकर पाय कुजण्याचे विनाश आणि उपचार करावा करून आपेक्षित नव्यासून येते.

या आजारावर परिणाम :- पशुवैद्यांच्या सल्ली घेण्याची विनाश जनावरांची नव्या निर्माण करावा.

जनावरांना फूटरॅट आणि इतर जुनाट आजाग नसल्याची खात्री करून घावी. जनावरांच्या वाहुकूपासून निर्मितुकीकरण करून महत्वाचे आहे. फूटरॅट संसर्गाचा घोका कमी होण्यासाठी दर ५ ते ७ दिवसांनी १५ मिनिटांपर्यंत उभे राहण्यास भाग पाडावा.

बाधित जनावरे बरी होईपर्यंत जागेत ठेवावीत, कारण ओलाव्यामुळे हा संसर्गावर यांचा वाहुकूपासून निर्माण करावा.

